

HET GEHEUGEN

Jan Mensink

Jan Mensink werd op 13 juli 1952 in Frederiksoord geboren. Hij is getrouwd met Diny de Vent uit Blesdijke. Ze hebben twee zonen.

Zijn geboortehuis stond aan de Koningin Wilhelminalaan 50 in Frederiksoord. Nu wonen zij aan de Majoor van Swietenlaan 35 in Frederiksoord.

Jan Mensink is directeur van de Maatschappij van Weldadigheid vanaf 1 december 1994. Daarvoor was hij administrateur bij de Maatschappij.

Hij hoopt in 2018 met pensioen te gaan. Altijd actief geweest in het plaatselijke verenigingsleven. Was o.a. medeoprichter van de Historische Vereniging 't Fleder Kerspel. Ging in Wilhelminaoord naar de lagere school. Zijn hobby's zijn fotograferen, fietsen, tuinieren.

Wat is je oudste herinnering aan het dorp?

Als je op een boerderij wordt grootgebracht liggen daar je oudste herinneringen. Daarover zal ik niet uitweiden. Over een opvoeding op de boerderij is in deze rubriek al heel veel geschreven. Mijn belevenissen zijn niet veel anders.

Een oude herinnering is de goederentram ¹ van de NTM ². De tram, die in mijn kinderjaren nog door Frederiksoord reed, 's morgens via Noordwolde richting Oosterwolde en 's middags vanuit Noordwolde richting Steenwijk. Dit was voor mij als kind een fascinerend gebeuren. De kolengestookte tram maakte veel herrie, de machinist en de rangeerder, die nog met een rode vlag

zwaaide om het verkeer te waarschuwen, waren markante verschijningen. Mannen, waarmee je het niet aan de stok moest krijgen. Niettemin sprongen wij als jongens vaak op de treeplank om een eind mee te rijden tot groot ongenoegen van de trambestuurder, de machinist en ... onze ouders. Vaak legden we een cent op de rails en nadat de tram was gepasseerd had de cent hopelijk het formaat van een stuiver. Daarmee konden we dan in de automaat een kauwgombal kopen. Met veel plezier denk ik ook aan het voetballen bij Old Forward, de club uit Frederiksoord, die toen een grote maar gezonde rivaliteit had met BEW uit Vledder. De "Kolonie" tegen het nabij gelegen boerendorp uit Drenthe. Het waren duels, waar naar werd uitgekeken. Zeker in de tijd, dat nog op het voetbalveld in het Sterrebos werd gespeeld.

Welk voorval heeft de meeste indruk op je gemaakt?

Het overlijden van mijn oudere broer Chris op 21-jarige leeftijd in 1969. Op Goede Vrijdag verongelukte hij met zijn motor in Meppel. Ik was toen 17 jaar en het was voor mij de eerste keer dat ik het overlijden van een naaste maakte. Een broer, waarmee ik een heel goede verhouding had. Dat verkeersongeluk heeft op ons gezin een grote impact gehad. Chris is begraven op het kerkhof in Wilhelminaoord.

Van een geheel andere orde is het gesprek dat ik mocht hebben met Koningin Maxima in de Havixhorst in de Wijk op 28 mei 2013. Zij en Koning Willem Alexander brachten toen samen een kennismakingsbezoek aan Drenthe. Burgemeester Meijer en ik waren de vertegenwoordigers van de gemeente Westerveld. Ik heb haar toen de Cd-rom over de Maatschappij aangeboden. Zij toonde zich erg geïnteresseerd in de geschiedenis van de Maatschappij van Weldadigheid, en ... dat was niet gespeeld. Ook wilde zij precies weten welke nauwe banden het Koningshuis in het verleden had met de Maatschappij. Van waar kwamen de namen Frederiksoord, Willemsoord en Wilhelminaoord?

Door tussenkomst van een adjudant werd het gesprek (helaas) beëindigd. Wie weet vereert zij de Maatschappij ook eens met een bezoek.

Natuurlijk heeft het uitreiken van een Koninklijke Onderscheiding, in de vorm van Ridder in de Orde van Oranje Nassau, op mij indruk gemaakt. Ik was volkomen verrast. Met een smoes had onze medewerkster,

mevr. Wollie de Lange-Prikken, mij naar het museum gelokt en daar stonden mijn familie, het voltallige personeel, vrijwilligers en vertegenwoordigers van het Bestuur van de Maatschappij en burgemeester Jager. Ik trok helemaal wit weg, zo zei mijn vrouw. Ik begreep wat er stond te gebeuren.

Uiterst plezierig vind ik het jaarlijkse Sinterklaasgebeuren rond de open haard in huis “Westerbeek”. Een jarenlange traditie, waarin medewerkers met leuke gedichten elkaar op de hak nemen bij het geven van een present.

Johannes Graaf Jager van den Bosch.

Welke persoon heb je als het meest kleurrijke ervaren en waarom?

Ik noem twee personen, één uit het verleden en één, die ik persoonlijk heb gekend. Ik begin met Johannes van den Bosch, de oprichter van de Maatschappij van Weldadigheid in 1818. Ik roem zijn visie, inzet en doorzettingsvermogen. Op 18-jarige leeftijd ging hij op eigen kosten naar het voormalige Nederlands-Indië. Daar kocht hij plantages, die hij tot grote ontwikkeling bracht. Na enige jaren keerde hij terug naar Nederland. Het was een charmante man, die al snel kind aan huis was bij de Koninklijke familie. Koning Willem I zei ooit eens over hem: “Hij is in staat geld in te zamelen

Bennie Verhagen bij trouwe klant Ieke de Vries aan de Boergrup in 1992.

(Foto: Iwan van Nieuwenhoven).

zoals Mozes water uit de rotsen sloeg.” Geef mensen werk, een huis, goed onderwijs en verantwoordelijkheid, dat waren de kernen van zijn visie. Hij was begaan met het lot van de minder bedeelde mens. Ons land en in het bijzonder Zuidwest Drenthe is hem veel dank verschuldigd. Zowel in materiële als immateriële zin heeft hij veel nagelaten.

De andere persoon is Bennie Verhagen, die vorig jaar op 86-jarige leeftijd is overleden. Hij had een kruidenierszaak, eerst in Wilhelminaoord, later in Nijensleek. Zijn vrouw overleed op jonge leeftijd, hem achter latende met vier kinderen. Hij was erg actief in het plaatselijke verenigingsleven, met name bij de voetbalclub. Een bevlogen clubicoon, die 50 jaar bestuurslid was. “Mister Old Forward” was voor hem een toepasselijke naam.

Welke verandering aan het dorp, als je daar nu op terugkijkt, is het meest positieve en welke het meest negatieve?

Positief vind ik de wijze, waarop de Maatschappij omgaat met de snel veranderende tijd. Tal van historische gebouwen zijn dan wel worden gerenoveerd en voor de toekomst behouden. Als voorbeeld noem ik Hotel Frederiksoord, het Rustoord, het Koloniekkerkje met pastorie, het schooltje in Boschoord, en zo kan ik nog wel doorgaan. Gebouwen, die allemaal zijn gerenoveerd en

een passende bestemming hebben gekregen. Trots ben ik dat de Maatschappij genomineerd is voor plaatsing op de Werelderfgoedlijst. Dat krijgt waarschijnlijk zijn beslag in 2018, het jaar dat de Maatschappij 200 jaar bestaat.

Ook ben ik verheugd dat de Maatschappij er in is geslaagd na bijna 10 jaar voorbereiding 20 “koloniewoningen” in de particuliere sector te realiseren. De grond wordt in erfpacht uitgegeven. In totaal kunnen er 60 van deze energie-neutrale Koloniewoningen van de Toekomst worden gebouwd. Er is een lijst van ruim 100 belangstellenden. Ook dit project genereert werkgelegenheid.

Buitengewoon negatief vind ik de teloorgang van de Tuinbouwschool in 2005, het jaar, waarin de laatste leerling de school verliet. Deze sluiting had naar mijn mening nooit mogen gebeuren. We zijn nu ruim 10 jaar verder en nog steeds is er geen passende bestemming. Een school, die in de jaren tachtig van de vorige eeuw zo'n 600 leerlingen telde. Verdwenen zijn de leraren, de kosthuizen en de reuring, die het schoolleven met zich meebracht. Ik kan zeggen nog nooit iemand te hebben gesproken, die nu nog durft te beweren “Wat is dat toen een goed besluit geweest!” Begin 2016 heeft de Maatschappij de eigendommen (tuin en school) weer in bezit gekregen en gaat een passende bestemming zoeken.

Tiemen Stuiver (e-mail:t.w.stuiver@upcmail.nl)

¹ In 1912 werd met de aanleg van de spoorlijn begonnen, op 16 mei 1914 reed de eerste trein. Jarenlang was er goederen- en personenvervoer. Als gevolg van gebrek aan aanbod werd in 1947 het personenvervoer gestopt. Op 29 september 1962 reed de laatste trein.

² De Nederlandsche Tramweg Maatschappij, vanaf 1930 gevestigd te Heerenveen.